

Demokrati-Davidovičevci bi se pravzaprav ne smeli imenovati Davidovičevci, ker je le ena tretjina kluba, to je okrog 20 poslancev, z Davidovičem, okrog 40 pa jih ima Marinkovič na svoji strani. Davidovič ni namreč čisto zanesljiv zaveznik sedanje vlade. Se je že razgovarjal celo s Pribečevim in Radičem za skupno sodelovanje proti vladi. Toda uvideti je mogel, da to ne pojde. Če ne bo sledil Marinkovičev politiki, ki je za sedanjo vladu, se bo klub razcepil in pri tem bo Davidovič kratkega potegnul. Povdariti je treba to, da so z Marinkovičem poleg 40 demokratiških poslancev tudi še spahovci, teh pa je 18, da jih je skupno zopet okrog 160.

Ostale politične skupine izginejo. Nekatere male skupine, ki imajo po par ali enega poslanca, ne pomenijo v Beogradu ničesar. Slovenski delavci so mislili, da so si kaj pomagali, ko so izvolili enega socialista. Istina pa je, da bodo šele zdaj prav spoznali, da pri nas nima pomena voliti poslanca-socialista, ki je v Beogradu itak brez vpliva, ampak je potrebno, da se delavstvo priključi res socialno delujoči Slovenski ljudski stranki.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija je kruta! Našim bratom je iz jeze, ko naši državi ne more blizu, naprtla preganjanje, ki je bolj kruto kot je bilo kdajkoli pod Avstrijo. Časopisje so jim vzeli, knjige oropali, društva razpustili, shajanje prepovedali, vse je italijansko, še v cerkvi pritiskajo za italijanske pridige, a duhovniki zdrže med njimi in bodo zdržali do kraja. Italijan dela na to, da bi izzval Jugoslavijo v vojno, ker sedaj nima več sam nobenega vzroka zoper nas. Toda ta krutost se bo že o pravem času maščevala, saj nobena drevesa ne rastejo do nebes, tudi italijanska ne!

Na Bolgarskem je vedno večje navdušenje za to, da bi se čim bolj približali Bolgarska in Jugoslavija. Na Bolgarsko se bo vrnil in bo tam prebival tudi bivši kralj Ferdinand, katerega sin Boris je zdaj bolgarski kralj.

Na Rumunskem so se malo pomirili, ko se je bilo bati, da bi pristaši bivšega prestolonaslednika Karla napravili kak upor. Zdaj pa se je Karl sam odpovedal vsakemu vmešavanju zoper voljo svojega očeta.

Strahote na Kitajskem so vedno hujše. Zdaj so se prav divje začeli klati med seboj. V enem samem mestu leži 80 tisoč mrtvih, katerim so odrli kožo z glave. Ubogo ljudstvo silno trpi, posebno pa še, ker je zavlada v deželi lakota. Država tukaj ne pomaga nič. Gospodar je tisti, ki ima denar in vojsko, katero plačuje.

Društvo narodov zboruje, a tudi to zborovanje je bolj zato, da razni državniki skušajo drug od drugega izvedeti, kaj namerava. Mirovni predlog Poljske, da ne sme nobena država druge nenadoma napasti, ni bil sprejet. Zborujejo pač diplomati in ne narodi...

Kaj je novega v Beogradu?

Beograd, 18. septembra.

»Gospodarjeve« čitatelje bo gotovo zanimalo, ako vam napišem nekaj novic iz Beograda. Časopisi pišejo marsikaj, kar pripusti bralec sam ne more kontrolirati, ali odgovarjajo vse novice, ki jih prinašajo časopisi, resnici ali pa ne.

Glavno vprašanje, okrog katerega se suče zdaj vse, je: ali bo Slovenska ljudska stranka stopila v vladu, ali ne. — »Jutro« in drugi nam nasprotni časopisi vsak dan pišejo, da dr. Korošec z našimi poslanci ne bo sprejet v vladu. — »Slovenec« in večina listov cele države pa trdijo zopet ravno nasprotno. Kje je torej resnica?

Koncem preteklega tedna sem se mudil v Beogradu. Imel sem priložnost, razmotriti cel položaj po volitvah in sicer sem vse politično vrvenje lahko opazoval od blizu. Mirne duše lahko danes trdim, da ni prav nobenega dvoma, da bodo naši poslanci stopili v vladu. Dr. Korošec se je

v soboto, dne 17. septembra, delj časa razgovarjal z ministrskim predsednikom g. Vukičevićem. Oba državnika sta se dogovorila, da bo Slovenska ljudska stranka še pred 5. oktobrom sprejeta v vladu. Dne 5. oktobra se namreč zberejo novoizvoljeni poslanci k prvemu zasedanju v Beogradu.

Kakor pišejo beograjski listi, bo naša stranka dobila dva ministra. Nekateri listi že celo pišejo, da bo eden od teh zasedel ministrstvo za kmetijstvo, a drugi ministrstvo za prosveto (šolstvo). Vprašal sem odličnega radikalnega voditelja, kaj bo z vstopom naše stranke v vladu. Odgovoril mi je: O tem sploh ni nobenega dvoma. Slovence, katere vodi dr. Korošec, hočemo imeti v vladi.

Naš g. dr. Korošec si je pridobil velik ugled s tem, da je ravno on začel z miroljubno politiko napram Bolgariji, Madžarski, Avstriji in Nemčiji. Dr. Korošec je bil tisti, ki je nesel oljino vejico miru in prijateljstva sosednim državam. Na ta način se je preprečila krvava vojna z Italijo. Naš dr. Korošec je imel korajžo, da je visokim krogom povedal: Bodimo si dobri s sosedmi! Glas, da je Slovenec g. dr. Korošec danes najsposobnejši politik, gre po celi državi in povsod ga čislajo in spoštujejo zelo visoko. Po svojem voditelju uživa veliki sloves cela naša stranka in ves naš narod.

Zakaj »Jutro« in drugi ničvredni listi grdijo našo SLS in dr. Korošca in šuntajo proti nam? Samostojni demokrati vulgo liberalci se bojijo vstopa SLS v vladu. Da bi preprečili naše sodelovanje v vladni večini, nas črnijo v Beogradu na vse pretege. Lažejo na vse strani, da našo stranko komandira rimski papež itd. Ljubljanska dr. Žerjav in Kramer sta se takoj po volitvah peljala v Beograd in uporabljata vsa sredstva, da bi nas očrnili. Pri Davidoviču in Marinkoviču govorita: Ne dovolite, da bi Koroševa stranka prišla v vladu! Vzemite raje nas. Tudi brbljavi Radič se z vsemi štirimi sili v vladu in nas skuša izpodrinuti. Ali Pribečević, Žerjava, Pivka in Radiča ne marajo nikjer, četudi se ponujajo po dolgem in širokem.

Med ministrskim predsednikom Vukičevićem, dr. Korošcem in dr. Marinkovičem je dogovorjeno sledeče: V vladu večino stopijo radikalni, ki imajo 112 poslancev, Davidovič-Marinkovičevi demokrati, ki imajo 61, bosanski muslimani z 18 in SLS z 21 poslanci. Skupno število vladnih poslancev znaša po tem računu 212. K tem še prištevajo 6 Nemcev. Ako bi tudi odstopilo od Davidoviča kakih 12 in od Vukičevića (Pašičevi pristaši) toliko, ima še kljub temu nova vladna večina 190 do 200 glasov.

Ako se ne zgodi kaj izvanrednega, je gotovo, da bo SLS močni sestavni del vlade. Naša naloga bo, da nadaljujemo započeto delo za zboljšanje sedanjih žalostnih gospodarskih razmer v naši državi. Mnogo dela nas čaka. Kar so razni Pašiči, Pribečevići, Žerjavi, Puclji in Radiči skozi dolga leta pokvarili, bo težko v doglednem času popraviti. Ali z božjo pomočjo ter z dobro voljo upamo, da bomo premagali vse težave in zapreke.

Kaj je novega?

Cenjenim naročnikom, ki še niso vsaj deloma plačali naročnine za drugo polovico leta, naznanjamo, da smo jim z zadnjo številko ustavili list. Toliko v pojasnilo, da ne bo nepotrebnih reklamacij. Ako ti bivši naročniki takoj poravnajo zaostalo naročnino, še lahko dobijo zadnje številke »Slovenskega Gospodarja«. — Upravništvo »Slovenskega Gospodarja«.

Kraljeva dvojica poseti Zagreb. Zagrebški listi poročajo, da prideta čez zimo kralj in kraljica v Zagreb, koder ostaneta dva do tri mesece. Kralj je že pred kratkim izrazil željo za bivanje v Zagrebu, pa je bil zadržan radi važnih državnih poslov. Kraljeva dvojica se bo nastanila v banskem dvorcu, ki je že prirejen za njuno bivanje. Ker ostane kralj dalj časa v Zagrebu, se bo najbrže vršil tam

tudi dvorni ples. Če ne bo prisiljen po političnih dogodkih, bo kralj ostal najbrže vso zimo v hrvaški prestolici.

Duhovniške spremembe. Za provizorja k Sv. Miklavžu na Polje pride dosedanji provizor v Zagorju č. g. Janko Mlakar. Župnik Zagorje bo oskrboval č. g. župnik na Pilštajnu Jakob Ravter. Prestavljeni so sledeči č. g. kaplani: Adolf Adamič iz Šmartna ob Paki na Pilštajnu, Friderik Strnad od Sv. Marka niže Ptuja v Šmartno ob Paki. Č. g. Franjo Urleb, dosedaj provizor na Črešnjicah pri Vojniku, je imenovan za župnika istotam. — Č. g. Jožef Lassbacher, kaplan pri Sv. Lenartu v Slov. gor., pride za provizorja k Sv. Bolfanku v Slov. gor. Č. g. bolfanski župnik Ferdinand Pšunder, dobi župnijo Ruše. — Č. g. marenberški kaplan Franc Vaupotič dobi župnijo Dobje. — Č. g. župnik pri Sv. Križu nad Mariborom Martin Gaberc dobi župnijo Sv. Petra v Gornji Radgoni.

Unio Apostolica Lavantina ima občni zbor dne 26. septembra ob pol 11. uri v Rogški Slatini in sicer v Zdraviliškem domu, na kar ponovno opozarjamo. Spored: 1. Poročilo škofijskega voditelja o življenju in poslovanju lavantinske unije. 2. Duhovnikovo čednostno življenje v duhu čistiljivega služabnika božjega Jerneja Holzhauserja, govori U. A. 3. Predlogi in slučajnosti. Ker je občni zbor edini naš sestanek v letu, so vsi člani uljudno povabljeni, da se ga udeležijo. Nečlani in gostje so vselej dobrodošli. — Voditelj.

Nesreča vsled neprevidnosti. K puškarju Sternadu na Aleksandrovi cesti je prišel v petek predpoldne kmet z lovsko puško, katero bi mu naj puškar popravil. Vprašam, če je puška prazna, je odgovoril kmetič, da je, in puškar jo je oddal pomočniku, da jo odpre in začne s popravilom. Pri odpiranju orožja, ki je bilo nabito, se je naboj sprožil in je močno poškodoval pomočniku prste na roki. Prvo pomoč je nudil poškodovancu zdravnik g. dr. Thalmann.

Požar povzročil 100.000 Din škode. Zadnjo sredo je izbruhnil v Domanjšovcih v Prekmurju pri posestniku Aleksandru Breškolecu. Žrtvi požara sta postala hiša ter hlev. Ogenj je izbruhnil nenadoma s tako bliskovito naglico, da ni bilo niti prav misliti na kako uspešno gašenje. Gasilnega dela so se lotili gasilci, finančni stražniki in domačini. Posrečilo se je rešiti živino in nekaj pohištva ter ogenj omejiti. Škoda znaša do 100.000 Din, ker je zgorelo zelo veliko sena in slame. Nesrečni Breškolec sploh ni bil zavarovan. Vse sumi, da je bil ta požar podtaknjen od zlobne roke, katero zasleduje orožništvo.

Nesramen volilni trik samostojnih demokratov. Vse mogotih zvijač so se poslužili SDSarji v minulem volilnem boju, da bi odvrnili naše volilce. En primer: Volilci iz Očeslavec, ki spadajo v volilni okoliš Negova, so dobili nekaj dni pred volitvami tiskana vabila od samostojno-demokratske stranke z običajnim besedilom in z označbo volišča, kjer je bilo napisano: Vaše volišče je Kapela. Hoteli so s tem zvabiti volilce k Kapeli, kjer seveda ne bi smeli voliti, a k Negovi pa bi imeli predaleč in bi vsled utrujenosti ne šli voliti. No, seveda ta esdeesarski volilni maneuver je bil brez uspeha, ker naši volilci niso tako zabiti, da ne bi vedeli za svoje pravo volišče, pa vendar ta slučaj kaže dovolj jasno, kakšnih sredstev se poslužujejo gg. demokrati v dosegu svojega cilja. Jim pač teče voda v grlo in je lepo pričevalo o njihovi »naprednosti«.

Nesreča. Iz Negove poročajo: V soboto, dne 17. t. m., je bila pokopana tukaj Elizabeta Heitehofer, kmetica iz Ločjaka. Pred kratkim jo je brenil domači konj tako nesrečno v prsa, da je vsled težkih notranjih poškodb morala v radgonsko bolnico, iskat pomoči. Toda zdravniška pomoč je bila zaman in je dne 14. t. m. podlegla. Truplo pokojne so v petek pripeljali domov, ker je rajna tako želela. Rajna je bila pridna in verna žena in dobra mati svojim otrokom. Naj počiva v miru! Možu pa, ki je zvest naš pristaš, naše sožale!

Dobro organizirana in večja tatinska banda se že klati dalje časa po Celju in okolici. Najbolj drzni vlomi so kar

Izključeni so, da ne smejo biti izvoljeni, niti ne smejo voliti:

1. Oni, ki so obsojeni zaradi hudodejstva, dokler trajajo pravne posledice združene z obsodbo.
2. Oni, ki so obsojeni zaradi pregreška ali prestopka, storjenega iz koristljubja (tatvina, poverba, goljufija, oduševstvo), ali sicer nečastnih dejanj (beračenje, vlačugarstvo, zvodništvo), dokler ne minejo tri leta po prestani ali zastarani kazni.
3. Oni, ki so obsojeni zaradi pregreška zoper kazensko pravne določbe v varstvo volilne svobode in sicer za dobo 6 let po prestani kazni.
4. Oni, ki prestajajo sodne kazni in oni, ki so v prisilni delavnici ali pod policijskim nadzorstvom.
5. Oni, ki so v konkurzu.
6. Oni, ki so pod skrbstvom.
7. Oni, ki so brez vladne dovolitve stopili v službo tuje države.

Naša društva.

Cirilmetodijski tabor na Črnigori v nedeljo, dne 11. 4. m., je bil veličasten. Krog 3000 deklet in žen je napolnilo veliko prijubljeno božjepotno cerkev Gorske Mat. božje. Slovensko službo božjo je opravil škofijski voditelj Marijinih družb vlč. g. kanonik Časl, krasno je prepeval mogočni pevski zbor ptujske minoritske župnije. Veličasten je bil pogled na več tisoč broječo armado zborovalk in zborovalcev zunaj cerkve. Po uvodnih besedah predsednikovih je govorila prekrasno, poljudno v srce segajoče gospa ravnateljica Tončka Štupca iz Maribora, opozorila mladenke na sovražnika kraljestva božjega v srcih in družinah slovenskih ter pozivala mladenke, naj delujejo in živijo po vzgledu sv. Cirila in Metoda in tako ohranijo kraljestvo božje v srcih in družinah. Kot drugi govornik je g. pater Konstantin povdarjal, kako je treba se okleniti presv. Evharistije, kako brez žrtev ni mogoče ne dobro delati ne čednostno živeti, po vsej pravici je povdarjal potrebo apostolskega duha in delovanja v današnjih razmerah. Potem so nastopile s pozdravnimi govori, v katerih so podale mnogo lepih in vzpodbudnih misli in razodele resno voljo potom svojih organizacij delati v cirilmetodijskem duhu, mladenke kot za-

Poročila S. L. S. Navodila za obč. volitve.

V najkrajšem času bodo razpisane občinske volitve v vseh srezih bivše Štajerske, razen v gornjegrajskem in deloma v laškem, kjer so se občinske volitve že izvršile.

Izpopolnite volilne imenike.

Kakor pri vsakih, tako je tudi pri razpisu občinskih volitev prvih 14 dni čas za reklamacijo. Preglejte torej pri županstvu volilne imenike in zahtevajte vpis vseh, ki so si pridobili volilno pravico (bivajo 6 mesecev v občini, so izpolnili 21. leto starosti itd.) in izreklamirajte one, ki so volilno pravico izgubili.

Kandidatne liste.

Najpozneje v desetih dneh po razpoložitvi pravomočnih volilnih imenikov (ko pridejo namreč od sodišča potrjeni popravljivi imeniki), morajo stranke ali skupine volilcev predložiti glavarstvu kandidatne liste za volitev občinskih odbornikov in namestnikov. V razglasu o volitvi mora župan objaviti dan in uro, do katere se smejo vlagati kandidatne liste. Kandidatne liste se morajo vpisati na uradno izdanem in z uradnim pečatom opremljenem obrazcu. Ta se dobi proti odškodnini pri županu, pri sreskem poglavarstvu in pri velikem županu.

Z izvirno kandidatno listo morajo predlagatelji predložiti še po dvakrat toliko prepisov liste, kolikor je v dotični občini volišč. Na prepisih kandidatnih list, za katere je tudi uporabljen uradni obrazec, imena predlagateljev ne smejo biti navedena. Na teh prepisih se morajo označiti le samo imena predstavnikov in namestnikov liste.

Kandidatne liste za volitev občinskih odbornikov in namestnikov morajo biti izrečno označene za take in čiljivo svojeručno podpisane, najmanj po toliko volilnih upravičencih, kolikor je voliti odbornikov in namestnikov v dotični občini. Vsak volilni upravičenec sme podpisati samo eno kandidatno listo. Listo morajo podpisati vsi kandidati z opombo, da izvolitev po tej listi sprejmejo.

Opozarjamo posebej, da se na hrbtu obrazca kandidatne liste podpišejo kandidati in namestniki le na enem iz-

vodu. Dva ostaneta prazna. Na sprednji strani se izpolnijo z lepo pisavo vse tri liste. (V občinah, kjer bi bili dve volišči, je treba seveda pet izvodov izpolniti na prednji strani). Vsak kandidat in namestnik mora, ko se podpiše, lastnoročno pripisati besede: »Izvolitev po tej listi sprejemem.« — Drugo je razvidno iz obrazca kandidatne liste same.

Koliko odbornikov se voli.

Občinski odbor sestoji v občinah:
z manj kakor 500 prebivalcev iz 7 odbornikov in 3 namestnikov;
z manj kakor 1000 prebivalci iz 9 odbornikov in 4 namestnikov;
z manj kakor 2000 prebivalci iz 17 odbornikov in 17 namestnikov;
z manj kakor 5000 prebivalci iz 25 odbornikov in 25 namestnikov;
z manj kakor 10.000 prebivalci iz 25 odbornikov in 25 namestnikov.

Kdo sme biti izvoljen?

Za občinske odbornike in namestnike smejo biti izvoljeni oni, ki so dopolnili 24. leto svoje starosti in ki imajo v tisti občini volilno pravico. Vsi kandidati in namestniki morajo bivati redno v občini vsaj že dve leti.

Kdo ne sme biti izvoljen?

1. Občinski nameščenci, dokler v istini služijo.
2. Uradniki onih oblastev, ki neposredno nadzorujejo občinsko upravo.
3. Osebe, ki se ob začetku prve razgrnitve volilnih imenikov že dva meseca v zamudi s plačilom ali položitvijo računa, katero jim do občine nalaga pravomočna razsodba ali sodna poravnava.
4. Osebe, ki so v zamudi s položitvijo računa o upravljanju njim izročenega premoženja občine ali katerega obč. zavoda.
5. Osebe, ki se brez zakonitega odklonilnega vzroka branijo sprejeti izvolitev v občinski odbor, ali ki pozneje mandat, ki so ga sprejele izrečno ali molče, odložijo, za dobo treh let.

Kdo je izključen, da ne sme biti izvoljen, niti nima volilne pravice?

na dnevnem redu in uzmoviči odnesejo prav vse, kar jim pade pod roke.

Skoda vsled povodnji v Savinjski dolini. O razdejanjih, ki jih je povzročila nenadoma narasla Savinja tako na obstojećih obrambnih delih in mostovih, kakor na obmejnih zemljiščih, smo že poročali. Izšlo je tudi podrobno poročilo o poškodbah ob Savinji od Letuša do Celja, ugotovljenih o priliki oglada od strani oblastnih poslancev g. Ant. Cestnika in M. Levstika ter narodnega poslanca dr. Hodžarja. V sredo, dne 14. t. m., sa dalje oblastni poslanec Levstik in žarodni poslanec dr. Hodžar ogledala posledice povodnji po narasli Hudinji. Posebno huda so razdejanja ob bregovih Hudinje nad Majdičevim mlinom in Škofjovasio. Skoraj vse dosedanje obrambne naprave so zrahljane, na mnogih mestih popolnoma porušene, voda je odnesla zopet neverjetno mnogo najrodovitnejše zemlje obrežnim posestnikom. Široko in strokovno zasnovana akcija za končno regulacijo Savinje in njenih pritokov je eno najnujnejših vprašanj v celjskem okraju. Priznati moramo, da je okrajno glavarstvo pridno na delu, od mariborske oblasti pa sta si predsednik kg. dr. Leskovar in gradbeni inženjer g. Fišer ogledala posledice povodnji. Po končanem ogledu se je vršil v Celju še sestanek obeh funkcionarjev z zgoraj omenjenimi poslanci v pogledu odpravi. V kratkem je pričakovati posebne ankete prizadetih faktorjev glede vprašanja regulacije Savinje in njenih pritokov.

Ugotovitev škode radi zadnje poplave v gornjegrajskem okraju. Takoj prve dni po zadnji poplavi je odposlal mariborski oblastni odbor šefa gradbenega oddelka g. inž. Fišerja v po povodnji prizadete kraje, da ugotovi škodo. Za inž. Fišerjem se je podal v gornjegrajski okraj g. predsednik oblastnega odbora dr. Leskovar. Pregled po povodnji prizadetih krajev je pokazal, da zadnja poplava ni oškodovala krajev v Mežiški dolini, ampak je tamkaj videti le še sledove lanskih poškodb radi povodnji. V gornjegrajskem okraju je poškodovala povodenj cestno zvezo Radmirje—Solčava—Luče—Gornjičgrad. Treba pa posebej poudariti, da je poplava ceste Luče—Solčava radi lanske povodnji pri letošnji vzdržala. Od Luče do Ljubnega je razdrtil precej škarp. V Radmirju močno poškodovan most je že popravljen in je izvrši delo gornjegrajski okrajni zastop. V Gornjemgradu je Dreta most popolnoma razdrtil ter odnesla hlodove, ki so ga pa našli nekaj kilometrov nižje in se bo dal porabiti ta les pri popravu. K popravu tega mosta bode poleg okrajnega zastopa prispeval tudi precejšnjo svoto oblastni odbor. Močan plaz je zasul okrajno cesto na Černivcu (prelaz iz Štajerske na Kranjsko). Nadalje je poškodovan most na Kropi v Žadrecki dolini, vendar je promet mogoč in bo popravljen škodo okrajni zastop. Vas Luče leži nižje nego struga Savinje. Da bi bili Lučani zavarovani pred povodnjjo, so zgradili poseben obrambni zid in tega je zadnje neurje pretrgalo na več mestih in je voda poškodovala vas ter okrajno cesto. Škoda, katero je povzročila povodenj na okrajnih cestah in mostovih, še ni tako občutna, ampak bolj prizadeti so posamezniki in to predvsem lesni trgovci. V Gornjemgradu je odneslo valovje dva velika jeza in povzročilo g. Podbrežniku škodo nad dva milijona Din, ker mu je poleg jeza odneslo ogromne zaloge lesa. Povodenj je šla z vsem lesom, ki je bil pripravljen pri žagah za splave. Že vse zbite in za odhod pripravljene splave je odtrgalo in odpravilo les. Ogromno škodo zasebnikom si je ogledal g. narodni poslanec Pušenjak, ki bo posredoval v Beogradu za državno podporo. Poškodb vsled povodnji krog Celja, katere je napravila predvsem Hudinja, oblastni odbor ni pustil oceniti, ker spadajo ti kraji že pod kompetenco hidro tehniškega oddelka na velikem županstvu in bo ugotovil ta škodo in izposloval državno podporo.

Okrajna cesta I. razreda na progi Gornjičgrad—Nova—Štita—Kamnik je vsled po poplavi povzročene porušitve dveh mostov in drugih znatnih poškodb za promet z vozili do nadaljnjega nerabna. Zopetna vpostavitve mostov in odstranitev nedostatkov se svoječasno objavi.

stopnice Marijinih družb in Dekliških zvez: iz Sv. Marjete niže Ptuj, Poljan, Vurberga, Spodnje Polskave, Fram, St. Janža, Cirkove, Sv. Lovrenca in Hoč. Po navduševalnih besedah g. kanonika Časla je predsednik zaključil lepo uspehi, dve uri trajajoči tabor, ki bo ostal vsem udeležencem v lepem spominu, najlepši spomin pa mu bo delo in življenje po cirilmetodijski ideji in po navodilih najboljšega apo stola te ideje — škofa Slomška!

Cadram. Naš Orel hoče v nedeljo, dne 25. septembra, pokazati, koliko je napredoval tekmo enega leta v telovadbi. Na vrtu g. Kunej priredi namreč v nedeljo, ob pol treh popoldne, večji telovadni nastop, ki bo združen z raznimi drugimi slovesnostmi. Predvsem pa moramo omeniti bogato tombolo, ki se vrši takoj po nastopu. Če ti je sreča mila, lahko ta dan za par dinarjev dobiš zlato uro, peč, voz rezanega lesa, še eno uro, ovco itd. Naj se torej vsak potruži, da si preskrbi tombolske karte pravočasno. Večinoma so že v predprodaji prodane. Kdor hoče biti srečen, naj to pot poskusi!

Sv. Barbara v Haložah. Pri nas se je preteklo nedeljo poživilo društveno življenje z ustanovitvijo Dekliške zveze. Vršil se je obenem z ustanovitvijo dekliške organizacije po službi božji tabor deklet pred župno cerkvijo, ki so na njem nastopile zastopnice dekliških zvez iz dekanije. S posebnim aplavzom je bil sprejet navduševalen govor M. Zelenikove iz Hajdine. Prišel je tudi odposlanec Prosvetne zveze iz Maribora. Popoldne so se javnosti predstavile dekleta domače župnije s predstavo izvirne igre agilnega mladinskega organizatorja g. Verbanjskega. Delovanju nove Dekliške zveze želimo mnogo uspeha.

Sv. Ana v Slov. gor. Oprostite, g. urednik, da se zopet oglašam v Vašem cenj. listu. Pri nas se je vršila prireditve slovenjgorske orlovske družine. Ta dan je prihitel cvet in up lepše bodočnosti mladih Slovenskih gor. V krasno preslikani cerkvi, kjer je navdušeno govoril Orlom v spomin naš rojak, bivši aninški župnik preč. g. Franc S. Mažir, ki se mudi na štirimesečnem dopustu v svojem rojstnem kraju. Po sv. maši je bila zadnja procesija z Najsvejšim, katere pač ne bomo nikoli pozabili. Naredila je najboljši utis na naše ljudstvo. Popoldanska telovadba je tudi častno izpadla. Vidi se, da orlovska organizacija žanje vedno večje uspehe. To je bil prvi dan, katerega si bo anovski Orel

Ogenj iz neznanega vzroka. V noči od zadnjega četrtka na petek je izbruhnil požar v zgornjem delu stanovanjskega poslopja g. Grebenca nasproti železniški postaji Trbovlje ter na desni strani Save. V omenjenem poslopju stanuje zelo veliko revnih družin, ki so si komaj otele golo življenje, večina skromnega imetja je postala žrtev ognja. Dve požarni brambi sta bili takoj na mestu nesreče in se jima je posrečilo ogenj pogasiti in je pogorel le gornji del stanovanjske hiše. Kdo je zakrivil nesrečo, še ni znano. Več ubogih družin bo sedaj na zimo brez strehe.

Požar v župniji Dobje. Strašna nesreča je zadela v soboto, dne 17. t. m., dobro in daleč na okrog spoštovano družino Brdavskevo iz Ravnega, ker je ob pol 12. uri med kratko nevihto udarila strela v gospodarsko poslopje, katero je bilo takoj v ognju, da so komaj živino rešili. Hiša je bila komaj 30 korakov oddaljena in s slamo krita, se navzlic napornemu gašenju vsled prevelike vročine ni mogla rešiti, posebno še radi tega, ker je veter vlekel proti hiši. Pohvala se mora izreči požarni brambi iz Planine in vsem drugim, ki so pridno in neumorno gasili, posebno ženam in dekletom, ki so vstrajno in z velikim naporom vodo donášala. Škoda se ceni nad 150.000 D, zavarovano pa je bilo pri družbi »Vardar« za 4000 Din. Posesnica in vdova Urša Gračnar je bila dobrotljiva in usmiljena do revežev; upamo, da bo tudi ona našla sedaj usmiljena srca, brez katerih ne bo mogla postaviti si svoj dom!

Moderni ovčar. Mi si ovčjega pastirja ne moremo predstavljati drugačnega nego je in kakoršnega smo vajeni videti. Toda v krajih, kjer ima lastnik po več desetisočev ovac, je ovčji pastir opremljen z avtomobilom. V Avstraliji, Kanadi in drugod, kjer imajo ovac, da sami ne vedo koliko, je videti pastirja, kako se vozi med tropami semintja, poleg sebe v avtomobilu pa ima svojega ovčarskega psa. Na njegovo znamenje skoči pes iz avta ter nažene ovce, če so se porazgubile. Nato pa spet skoči k pastirju na avto.

Dr. Valerija Valjavec, Maribor, se je preselila v Aleksandrovo cesto št. 6 (Zadružna gospodarska banka) ter ordinira od 8. do 9. in od 14. do 16. ure. 1287

Občinske volitve. Sestavljalce kandidatnih list opozarjamo, da dobijo vsa določila o občinskih volitvah v zakonu o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji. Dobi se za 5 D v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Prodajo opalograf po zelo ugodni ceni. Vprašati je v Cirilovi tiskarni.

Gospodarstvo.

KAKO SE SPLAČA PRIDELOVANJE ŽITA IN PROIZVADJE MLEKA?

Za naše razmere se sicer še niso objavili tozadevni točni podatki, vendar nam koristi in nas zanima, da poizvedemo, koliko stane pridelovanje raznih gospodarskih pridelkov v krajih, katerih razmere so mestoma podobne našim. Tako je n. pr. ugotovil knjigovodstveni urad nižje-avstrijske kmetijske zbornice na podlagi zanesljivih in točnih knjigovodstev vzornih kmetij pridelovalne stroške za žito in mleko in sicer za leto 1926. Zadevna ugotovitve se je izvršila na podlagi švicarskega načina g. Laur-a.

V navedenih kmetijskih obratih so bile leta 1926 dejanske dosežene povprečne cene za 100 kg v dinarjih: pri pšenici 318,08, pri rži 218, pri ječmenu 244, pri ovsu 216 in pri mleku 276,24.

Pri obrestni meri delujoče glavnice (aktivnega kapitala) 6,5% bi znašali pridelovalni stroški za 100 kg: pšenice 375,76, rži 321,76, ječmena 318,48, ovsa 289,84 in mleka 329,44 Din. — Pri obrestni meri delujoče glavnice 3% bi znašali pridelovalni stroški za 100 kg: pšenice 316, rži 264, ječmena 266,48, ovsa 246,96 in mleka 278,08 Din.

Pri obrestni meri delujoče glavnice 0% bi znašali pridelovalni stroški za 100 kg: pšenice 270,32, rži 228, ječmena 226,16, ovsa 209,12 in mleka 235,60 Din.

z zlatimi črkami zabeležil v svojo kroniko. Naš odsek je prišel še komaj iz zibelke, pa že krepko napreduje. Orli Anovčani, naša je mladost, a naša je tudi bodočnost. Porabimo svoje mlade sile v našo korist in dobrobit naše drage domovine, nad kojo ponosno plapolata veličastni orlovski prapor. Če bomo hodili po poti, katero so nam začrtali naši voditelji, nam ne bode nikoli žal. Ne strašimo se groženj nasprotnikov, ki omalovažujejo naše delo in naš polet. Na poti našega življenja naj nam bo vzor Kristus, pred kojim ponižno klonemo »Orel« svojo ponosno glavo. Naša pot pelje po beli cesti poštenega veselja, za solnčnimi cilji naše najlepše mladinske organizacije Orla. Zato pa ključem vsem, ki so izven naših vrst, pridružite se nam in ne bode vam nikoli žal. Bratje, le korajžno naprej za križ častni in svobodno zlato. Vsem bratom Orlom in sestram Orlicam pošiljam čez naše zelene hribočke in krasne dolinice, kroz širno našo domovino krepki orlovski pozdrav. Bog živ!

Priporočljive knjige.

»Dušica« III. del je izšel. Zaradi nepredvidenih zaprek je šele zdaj izšel III. del tega obsežnega romana. Povest je tako zanimiva, da so čitatelji prav težko pričakovali tretjega dela. Višek vse zanimivosti, največja napetost povesti z najživahnejšimi dogodki je ravno v III. delu. Roman »Dušica« je zanj najširše kroge slovenskih čitalcev lepah povesti. I. del stane broš. 16 Din, II. del broš. 25 Din, III. del broš. 32 Din. III. del obsega knjigo do 500 strani. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5, ali pa Aleksandrova cesta 6.

»Dom«, roman iz šlezjskih hribov. Prevod. Nemški spisal Pavel Keller. Cirilova knjižnica XX. zvezek, v zalogi Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena broš. 22, vez. 35 Din. »Gorje, kdor nima doma«, ta pesnikov bolesten vzklík je oni veliki problem brezdomovinstva, v katerem hira milijoni ljudi in si ne vedo pomagati. Ta problem mojster pisatelj Pavel Keller rešuje v tem romanu in ga reši z besedami: »Kaj je dom? Dom ni prostor. Dom ni prijateljstvo. Dom ni ljubezen. Dom je mir, mir v srcu, mir v družini, mir v soseski.« Povest je polna živahnih dejanj, ki se dramatično stopnjujejo v stalni napetosti. Ljubezen dveh, katerih domova in družini sta sprti, ustvari končno dom

Iz navedenih primerov je povzeti, da so povprečne cene pšenice krile leta 1926 le tridesetno obrestovanje vloženega kapitala. Leta 1925 so krile povprečne cene pšenice obrestovanje delujoče glavnice še v izmeri 6,5%. Cene rži leta 1926 pa so bile nižje kot pridelovalni stroški, čeprav ne vpoštevamo nikakega obrestovanja vlozene glavnice. Pridelovanje rži je torej lansko leto pomenilo na Nižje-Avstrijskem občutno izgubo. Povprečne cene ječmena so obrestovale delujočo glavnicu leta 1926 z 1,5%, cene ovsa pa z 0,5%. Nekoliko prijaznejša je tozadevna slika pri mleku. Povprečna cena mleka Din 276,24 za 100 l je obrestovala vloženo glavnicu z 3%.

Cene navedenih kmetijskih pridelkov se gibljejo torej na Nižje-Avstrijskem v zelo skromnih in mnogokrat v do celja neogovarjajočih mejah. Ako bi se podobni računi in gotovitve napravile tudi pri nas, bi brezdvomno ne prišli do boljšega zaključka. Nikakor ni torej neupravičena in pretrana naša skromna zahteva, ako povdarjamo potrebo, da naj bi cene kmetijskih pridelkov bile tako visoke, da bi primerno obrestovale v kmetijski obrat vložene glavnice in da bi razen tega plačale še od kmečke obitelji izvršeno delo. Do izpolnitve te skromne želje in zahteve pa pri nas spričo sedanjih narodno-gospodarskih razmer in spričo zastalega kmetovanja še menda ne bomo kmalu prišli.

F. Wernig.

VINOGRADNIŠTVO.

Stanje vinogradov. Zadnji dež je zelo blagodejno vplival na grozdje, ker smo imeli precej sušno in vetrovno vreme. Grozdje se je lepo razvilo, dozoreva in sladkoba raste z vsakim solnčnim dnevom. Prejšnji teden brani portugizariji so kazali 15—18% sladkorja po klosterneuburski tehtnici, kar kaže, da se je s trgatvijo prerano začelo. Mošči vsebujejo še precej kisline in še niso dosegli najvišje stopnje zrelosti v naših krajih. Ponekod so črvi naredili precej škode; ose srkajo sladki sad in škorci so vsakdanji gosti v vinogradu. Obeta se kvalitativno izvrstna trgatve, čeravno bo dosegla komaj 50—60% normalne letine. Cene se bodo razvile šele s pričetkom trgatve.

Ne berite prerano! Strokovnjaki so mnenja, da bi znalo letos imeti dobro vinsko kapljico, slično l. 1917 ali 1921, ako nam zadnji tedni ne bodo nagajali z deževjem. Ker je grozdje že mehko in sladko, mislijo mnogi, da je tudi že zrelo. Ko pa mošt odvre, se nenadoma prikaže neprijetna kislina, ki se v navidezno zrelemu grozdju ni okusila. Takim rano branim vinom manjka pozneje fini duh cvetlice in harmonija sestavnih delov. Kdor hoče imeti prav res kaj dobrega v kleti, naj ne bere pred 10. oktobrom, ako ga k temu ne prisilijo izredne okolnosti.

Uvoz vina v Avstrijo se je zopet nekoliko olajšal s tem da uvoznikom ni treba več prositi pristojnega nemškega ministra za uvozno dovoljenje. Vsak sme prosto uvažati ko likor hoče in kakega vina hoče ne glede na alkoholno stopnjo, samo da plača carino, davke in takse. Pred našo trgovinsko pogodbo z Avstrijo se je moralo plačevati za vsakih 100 kg vina bruto za neto 60 zlatih kron, ako je vino vsebovalo manj kakor 13% alkohola, in 30 zlatih kron, ako je imelo več kakor 13% (13—18%). V trgovski pogodbi pa smo dosegli, da smemo iz Slovenije uvažati tudi pod 13% vina po nižani carini 30 zlatih kron v izmeri 80.000 hl in sicer 40.000 hl belega in 40.000 hl črnega vina. Da se ta količina ne prekorači, je dunajsko trgovsko ministrstvo vodilo natančno evidenco o uvoženem vinu in je dovolilo uvoz samo na podlagi uvoznega dovoljenja. Tudi to je sedaj odpadlo. Uvoz je prost za vsa vina, v vsaki množini, bela ali črna, najsi imajo pod ali nad 13% alkohola se plača samo 30 zlatih kron carine. Čeravno so uvozni stroški še vedno zelo visoki, ter znašajo okrog 6 Din za liter brez prevoznine itd. je vendar upati, da bo letošnja dobra kakovost naših vin v zvezi z gornjimi olajšavami in slabimi izgledi na trgatve v Avstriji oživela zopet naš izvoz.

obeh, obenem pa cele soseske. Življenje romantične šlezjske vasi, ki je tako podobna naši vasi, prav realistično odseva iz cele povesti. Knjigo, ki je svoji ličnosti in obsežnosti primeroma poceni, toplo priporočamo, posebno še našim knjižnicam, ki bodo s to povestjo zelo ustregle vsem čitateljem.

Za razvedrilo.

Potrebna skrb. Kmetič je gledal na njivi, ko se mu je valil izpod pluga le debel krompir in rekel svoji ženi: »Ti, letos bo pa slaba za rejo rašicev! Nič ni drobnega krompirja letos!«

Previden zdravnik. K zdravniku je prišel bolnik, ki je razlagal svojo bolezen: »Veste, zelo sem postal pozabljiv. Čez pol ure že ne vem, kaj se je preje godilo!« — Zdravnik pa mu je odgovoril: »Vas bom že preiskal, samo prosim, da naprej plačate vizito, da potem ne boste pozabili!«

Hiter izgovor. Deček je kradel jabolka v sosedovem vrtu. Gospodar ga je pa zajel: »Kaj delaš na drevesu?« — Deček pa se je izgovoril: »Jabolko je padlo z drevesa, bi ga pa rad nazaj obesil!«

Najboljše! Sodnik je rekel obsojencu: »Zoper kazni imate pravico se pritožiti. Ali se temu odrečete?« — Obsojenec: »O seveda, gospod sodnik, kazni se pa prav rad odrečem!«

V nedeljo, dne 2. oktobra 1927, se vrši v Ptuj na Florijanskem trgu pred magistratom ob treh popoldne velika

LJUDSKA TOMBOLA

Pri tej tomboli je prvi in glavni dobitek lep, mlad konj, drugi dobitek moško kolo (bicikl), tretji klaftra drv, vreča moke, koža za čevlje, sodček piva itd. itd. Vseh dobitkov je 300. Vsaka tablica stane samo 3 Din. Zato vabimo vse Ptujčane in vse bližnje in daljne sosede in prijatelje, naj pridejo v nedeljo, dne 2. oktobra, k nam, kjer jih gotovo čaka sreča, da za 3 Din dobe lepega konjička. Na svidenje! 1290